

Latvijas Profesionālās Baleta asociācijas pārstāvji apmeklē iestudējumu “Skudras nepadodas”

12 Jun

ballet.dance.lv

Māris Sprinģis

Sabiedrības daļa, kas cītīgi seko notikumiem kultūras jomā, noteikti būs pamanījusi, ka masu medijos vairumā tiek atspoguļoti notikumi, kas saistās ar galvaspilsētas kultūras dzīvi, taču gluži nepelnīti tiek aizmirsti mūsu valsts reģioni, kuri pēdējā laikā aizvien vairāk priecē un patīkami pārsteidz ar interesantiem, krāšņiem un drosmīgiem uzvedumiem. Viens no šādiem krāšņiem un patiešām vērienīgiem uzvedumiem 26. un 27. maijā notika Jelgavā, Zemgales Olimpiskajā centrā. To noskatīties kā īpašie viesi tika uzaicināti arī Latvijas Profesionālās Baleta asociācijas (LPBA) pārstāvji – Lita Beiris (LPBA prezidente, Rīgas domes deputāte), Gunta Bāliņa (Latvijas Kultūras akadēmijas profesore, deju pedagogijas doktore), Sarma Rozenberga (Latvijas Teātra darbinieku savienības valdes locekle), LPBA pārstāve Valda Brunava, Latvijas Nacionālās operas (LNO) baleta repetitore Sarmīte Jakse-Graudiņa, LNO baleta prīma Margarita Demjanoka, LNO baleta solisti Iļana Puhova, Artūrs Skuteļskis un šī raksta autors, LNO baleta mākslinieks Māris Sprinģis.

„**Skudras nepadodas**” – tā saucas jaunā mūsdienu dejas izrāde (veidota pēc šāda paša nosaukuma Ondržeja Sekoras stāsta motīviem), kuras režisore un galvenā horeogrāfe ir **Annika Andersone** – dejojāja un horeogrāfe, 2006. gadā beigusi Latvijas Sporta pedagogijas akadēmiju ar bakalaura akadēmisko grādu sportā (bakalaura darbs „Individuālā interpretācija mūsdienu dejā”), 2000. gadā absolvējusi

Latvijas Kultūras skolu, iegūstot kultūras darba organizatores, deju kolektīva vadītājas izglītību, kopš 2000. gada ir deju studijas „Benefice” (Jelgava) vadītāja.

“Skudras nepadodas” ir patiešām grandiozs dejas uzvedums – tajā piedalās vairāk nekā 600 dažāda vecuma bērnu un pusaudžu, kas ir ievērojams skaitlis ne tikai Jelgavas, bet arī Rīgas mērogam.

Dejas izrāde jau no pašām pirmajām taktīm pārsteidza ar savu krāšņumu, oriģinalitāti un bagāto izdomu. Noslēpumainā meža atmosfērā palīdzēja iegrimt gan ļoti interesanti veidotie tērpi –mūsdienīgi, ar labu gaumi un stila izjūtu (kas ir ļoti svarīgs moments jebkuram skatuviskajam priekšnesumam), gan iespaidīgā scenogrāfija (milzu skudru pūznis skatuves dibenplānā), kā arī interesanti un daudzveidīgi gaismas efekti.

Katras mazās un lielās skudras tērps bija līdz sīkumam pārdomāts un izstrādāts, un pēc tērpu krāsām un aksesuāriem spriežot, uzreiz varēja pateikt, vai tā ir skudru māmiņa, vai darba skudra, vai mazie skudrubērni. Un, lai arī tas, kas norisinājās dejas laukumā, tika papildināts ar ierunātām teksta frāzēm un komentāriem pauzēs un savienojumos starp deju numuriem,

sižeta līnija un it viss, kas norisinājās uz skatuves, bija absolūti nolasāms arī bez programmiņām vai ‘subtitriem’. Un te nu jāsaika gods un slava horeogrāfiem un repetitoriem, kuri strādāja pie šīs dejas izrādes veidošanas, jo katrs dejotājs, arī pats, pats mazākais un nepieredzējušākais, zināja savu vietniņu šajā milzu skudrupūznī un nepazuda daudzviet ļoti sarežģītajos skudru armijas manevros. Un pat ja kāda no skudriņām uz īsu mirkli nejauši ‘nomaldījās’, tad ātri vien no jauna prata atrast savu vietu un turpināt savu nebeidzami aktīvo un atraktīvo rosīšanos pa skudrumāju.

Daudzveidīgie deju zīmējumi tika izpildīti maksimāli sinhroni un ar lielu precizitāti, un, ja arī gadījās reizēm pa kādai kļūdiņai, tad uz kopējā fona tas bija gluži nemanāmi. Jo arī profesionāli dejotāji un pedagogi labi zina to, cik ļoti grūti reizēm ir savākt jau pieaugušu un nobriedušu dejotāju kolektīvu, kas skaitā ir daudzreiz mazāks par to, ko mēs varējām aplūkot konkrētajā izrādē. Un arī pieredzējušiem profesionāļiem gadās kļūdas un neprecizitātes zīmējumos un dejas soļos.

Tādēļ viens no pirmajiem jautājumiem, ko pēc 26.maija vakara izrādes organizētajā preses konferencē uzdeva LPBA prezidente Lita Beiris, bija par to, „kā ir izdevies apvienot vienā laukumā tik daudz bērnu un jauniešu, un cik ilgā laikā tapa šis grandiozais dejas uzvedums?”

„Protams, ka viena deju studija šāda mēroga izrādi ar tik lielu deju skaitu nespēj nodrošināt,” atbild deju studijas „Benefice” vadītāja A. Andersone. „Tāpēc projekts tika veidots apvienojoties trim Jelgavas lielākajiem deju kolektīviem – „Benefice”, „Intriga” un „Vēja zirdziņš”. Izrādē vēl bez tam piedalījās Jelgavas 501. jaunsargu vienība (jo, kā jau vienmēr, deju kolektīvos ir puīšu trūkums), kā arī aktieri no Ādolfa Alunāna Jelgavas teātra un Jelgavas Jaunā teātra.

Mēģinājumi notika kopš februāra, taču lielākoties katra studija savas dejas mēģināja atsevišķi, un tad, ik pa brīdim, studijas sanāca uz kopīgiem mēģinājumiem, lai svienotu atsevišķus izrādes posmus.

Taču visa izrāde kopumā tika salikta pēdējā nedēļā pirms pirmizrādes Zemgales Olimpiskā centra arēnā, jo līdz tam nebija iespēju nevienā tik lielā dejas laukumā to samēģināt. Un, protams, ka tieši pēdējā nedēļa prasīja no deju kolektīviem un viņu vecākiem vislielāko pacietību, spēku un izturību, lai šo lielo darbu paveiktu. Arī pašiem deju kolektīviem tā bija pirmā pieredze deju kolektīvu lielā dejas laukumā –prast tajā orientēties un prasmīgi to aizpildīt.”

„Un kā gan jums, Annika, izdodas tik daudz dažāda vecuma, pieredzes un stila deju kolektīviem iemācīt darboties uz skatuves kā vienotam organismam –būt stilistiski saliedētiem?” turpina jautāt LPBA prezidente Lita Beiris.

„Jā, tas nebija viegls uzdevums un tur patiešām vajag ‘stingru roku’, taču, ja grib ko sasniegt un mērķis ir tik liels dejas uzvedums kā šis, tad citu variantu nav,” sacīja horeogrāfe. „Katrs pedagogs un repetitors, lai arī darbojas savā stilā un dejas žanrā, skaidri apzinājās savu uzdevumu un mērķi –to, kādai galu galā šai izrādei būtu jāizskatās.”

G. Bāliņa, kura ir bijusi daudzu deju konkursu žūriju sastāvā un jau labu laiku vēro arī deju studijas „Benefice” panākumus dažādos laikmetīgās un mūsdienu dejas konkursos un festivālos, izteica komplimentus par augstā līmenī paveiktu

pedagoģisko darbu, kuru veica visu triju iepriekšminēto deju studiju pedagogi un repetitori. Un ieguldītais darbs rezultātā ļāva skatītājiem izbaudīt šo skaisto un neaizmirstamo priekšnesumu.

„Bija skaidri redzams un bija patīkami vērot, ka visi bērni dejoja ar lielu degsmi un pašatdevi,” sacīja LNO baleta repetitore Sarmīte Jakse-Graudiņa.

„Svarīgākais pamatnosacījums vienmēr bija un paliek pašu deju deju ieinteresētība tajā, ko viņi dara. Pašatdeve un vēlme sadarboties. Vēlme dejot.”

Tika izteikti komplimenti arī par bērnu disciplinētību dejas laukumā –nevienu brīdi netika pazaudēts neviens no daudzajiem priekšmetiem, kas tika izmantoti izrādē, un, ja tomēr tā gadījās, tad tanī pat brīdī viss tika novākts un sakārtots tā, kā tam ir jābūt.

Bez šaubām, visus interesēja jautājums –vai tik skaistu un vērienīgu dejas izrādi būtu iespējams aizvest arī uz Rīgu? Uz ko A. Andersone atbildēja, ka būtu nepieciešami vismaz 50 autobusi tikai tam vien, lai aizgādātu visus bērnus. Nerunājot par kostīmiem un visu tehnisko apkalpi. Tāpēc pagaidām visi interesenti tiks aicināti uz Jelgavu, uz Zemgales Olimpisko centru, lai varētu baudīt šo krāšņo mākslas darbu.

Savukārt LPBA pārstāve Valda Brunava izteica viedokli, ka ir neapšaubāmi labi, ka tik daudz bērnu un jauniešu tiek vienlaikus iesaistīti šādā projektā. Un, ja arī ne visi no tiem kādreiz kļūs par deju deju, šāda veida pasākumi ir ļoti svarīgi cilvēka pašizaugsmē un veido viņa redzesloku un zināšanu bagāžu nākotnei.

Arī LNO *ballerina assoluta* Margarita Demjanoka un LNO baleta soliste Iļana Puhova bija vienprātis par to, ka šāda veida uzvedumiem un pasākumiem ir jānotiek biežāk un jānodod tiem ‘zaļā gaisma’, un cik vien var finansiāli jāatbalsta, lai tie kļūtu ne tikai par unikālu svētku iestudējumu, bet lai šādi uzvedumi būtu dzīvotspējīgi un vēl ilgi priecētu savus skatītājus. Kā arī jāsniedz daudz plašāks informatīvais atbalsts, lai piesaistītu sabiedrības un sponsoru uzmanību.

„Katrā ziņā, šis ir liels ieguldījums Latvijas dejas kultūras dzīvē un liels ieguvums mums visiem, kas ar deju ir saistīti,” sacīja Latvijas Teātra darbinieku savienības valdes locekle Sarma Rozenberga.

Un patiešām –Jelgavai vajadzētu būt lepnai par paveikto, jo ne katru gadu mums ir iespēja novērot ko tik vērienīgu un krāšņu. A. Andersones izrāde „Skudras nepadodas” parādīja, ka arī mūsdienu un laikmetīgās dejas studijas ir spējīgas

izveidot lielu pilnmetrāžas izrādi, kurā tiek iesaistīts liels dejotāju skaits.

LPBA un LNO vārdā gribētos izteikt pateicību par iespēju izbaudīt šādu mākslas darbu un novēlēt turpmākus radošos panākumus Jelgavas deju studijām!

